

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: **S.**, nar. X., bytom P., zast.: *Mgr. Dávidom Štefankom*, advokátom z Advokátskej kancelárie so sídlom Kutlíkova č. 17, 851 02 Bratislava, proti žalovanému: **Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Trenčíne, Krajský dopravný inšpektorát** so sídlom Jilemnického č. 1, 911 42 Trenčín, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu v priestupkovom konaní, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 10. mája 2011 č. k. 13S/9/2011-32, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 10. mája 2011 č. k. 13S/9/2011-32 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. AB 612573 zo dňa 10. decembra 2010 **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný do 30 dní od doručenia rozsudku zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu iných trov konania vo výške 33 €.

O d ô v o d n e n i e :

I.**Konanie na správnom orgáne**

1. Rozhodnutím - tlačivom Blok na pokutu nezaplatenú na mieste evid. č. AB 612573 zo dňa 10. decembra 2010 (ďalej na účely tohto rozsudku len „rozhodnutie“ pripojené na č. 1. 9) žalovaný ako prvostupňový orgán v priestupkovom konaní potvrdil, že žalobca porušil § 3 ods. 2 písm. d) zákona č. 25/2007 Z.z. o elektronickom výbere mýta za užívanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „zák. č. 25/2007“), ktorým konaním sa dopustil priestupku podľa § 8 ods. 1 písm. a) cit. zákona. Za uvedené porušenie povinnosti mu žalovaný uložil v blokovom konaní pokutu vo výške 1.655 €.

Podľa § 3 ods. 2 písm. d) zák. č. 25/2007 Z.z. prevádzkovateľ vozidla a vodič vozidla sú povinní dodržiavať mýtny poriadok.

2. Rozhodnutie obsahovalo stručné odôvodnenie, že žalobcovi bola uložená pokuta za skutok spáchaný v čase o 14.32 hod. dňa 10.12.2010 na ceste D1 zavineným konaním, a to, že užíval uvedený úsek cesty bez úhrady mýta, čím sa dopustil priestupku podľa § 8 ods. 1 písm. a) zák. č. 25/2007 Z.z.

Podľa § 8 ods. 1 písm. a) a c) zák. č. 25/2007 Z.z. priestupku na úseku výberu mýta sa dopustí ten,

a) kto užíva vymedzené úseky ciest bez úhrady mýta,

c) nemá vo vozidle palubnú jednotku podľa § 3 ods. 2.

3. Ďalej z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že páchatel' svojim podpisom odsúhlasil blokové konanie a prevzal si jeden výtlačok bloku na pokutu nezaplatenú na mieste a peňažný poštový poukaz na zaplatenie uloženej pokuty. Tiež toto rozhodnutie obsahovalo nasledovné poučenie, že „*toto rozhodnutie je právoplatné podpisom páchatel'a priestupku a podľa § 84 zákona SNR č. 372/90 Zb. v platnom znení sa nemožno proti nemu odvolať. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom V prípade zaplatenia pokuty orgánu, ktorý ju uložil, obdržíte na zaplatenú sumu potvrdenie. Ak nezaplatíte pokutu poštovým poukazom alebo orgánu, ktorý ju uložil v určenej lehote 15 dní, rozhodnutie sa stáva vykonateľným a bude postúpené na právne vymáhanie v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov platných v Slovenskej republike a na území členských štátov Európskej únie.*“

II.

Konanie na prvostupňovom súde

4. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca žalobu z 08. februára 2011 na Krajský súd v Trenčíne, pričom najmä poukázal na to, že nerozumel poučeniam príslušníkov Policajného zboru ukladajúcich mu pokutu a nebolo mu poskytnuté náležité vysvetlenie.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie a postup správnych orgánov pred jeho vydaním v rozsahu dôvodov žaloby a dospel k záveru, že rozhodnutie je v súlade so zákonom a žalobu ako nedôvodnú podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

6. V svojom rozhodnutí zrekapituloval skutkový stav ako samotné skutočnosti (spáchanie priestupku a zrozumiteľnosť napadnutého rozhodnutia pre žalobcu), ktoré boli medzi účastníkmi sporné.

7. Najmä k námietke zrozumiteľnosti napadnutého rozhodnutia pre žalobcu, a či v súvislosti s tvrdenou nezrozumiteľnosťou mal byť postup mýtnej polície v danom prípade v súlade so správnym poriadkom, krajský súd uviedol (str. 4), že *„Súd neprihliadol ani na námietku žalobcu o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť, pretože ide o účelové tvrdenie“*.

8. Na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky na uloženie pokuty za priestupok podľa § 8 ods. 1 písm. a) zák. č. 25/2007 Z.z., nakoľko priestupok bol spoľahlivo zistený, žalobca so zaplatením pokuty súhlasil a pre nedostatok finančných prostriedkov ju na mieste samotnom nezaplatil.

III.

Odvolanie žalobcu; stanoviská

A)

9. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 29.06.2011 (č. 1. 38) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca poukázal na to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.).

10. Predovšetkým je podľa žalobcu zarážajúce (bod č. 8 odvolania), že ak krajský súd skúmal administratívne konanie žalovaného vo vzťahu k cudziemu štátnemu príslušníkovi neovládajúcemu slovenský jazyk, potom mal zohľadniť aj to, že práve v týchto prípadoch sa vyžaduje vyššia miera kvality vysvetľovania, rozhodovania, keď je potrebné brať do úvahy aj časový aspekt.

11. Na jednej strane síce žalobca akceptoval to, že blok na pokutu nezaplatenú na mieste je vydávaný na predtlačí, avšak na druhej strane poukázal na to, že žalobcovi malo byť (napríklad prostredníctvom tohto tlačiva) podané prinajmenej stručné vysvetlenie skutku, aby aj žalobca ako cudzí štátny príslušník porozumel tomu, čo sa mu kladie za vinu a aká sankcia mu je ukladaná.

12. Rovnako právny zástupca žalobcu zdôraznil tú skutočnosť, že žalobca pri prijímaní bloku na pokutu nezaplatenú na mieste nebol poučený o skutočnosti, že proti uvedenému rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

13. Nezrozumiteľnosť napadnutého rozhodnutie žalovaného je podľa žalobcu pre cudzieho štátneho príslušníka najmä v tom, že opis priestupok je vykonaný stručným deklaráciou o spáchaní skutku podľa § 3/2d zák. č. 25/2007 Z.z. bez objasnenia tohto porušenia a umožnenia žalobcovi nahliadnuť do tohto zákona. Za tejto situácie by ani slovenský štátny občan nemal vedomosť, čo porušil.

14. Ďalej právny zástupca žalobcu v odvolaní poukázal najmä na :

- a) nejasnosť záveru krajského súdu, že signalizovaný nedostatok finančných prostriedkov je pri zostatkovom stave kreditu pre 50km,
- b) nejasnosť záveru krajského súdu, že sieť čerpacích staníc umožňuje dostatočný časový priestor na dobitie kreditu,
- c) nevysporiadanie sa so skutočnosťou, že na čerpacej stanici, ktorú žalobca navštívil, nebolo možné mýtnu jednotku navýšiť o nový kredit, resp.
- d) nevysporiadanie sa so skutočnosťou, že žalobca bol kontrolovaný pri zjazde z diaľnice na odpočívadlo, kde chcel kredit dobiť.

15. Záverom žalobca požadoval zmenu napadnutého rozsudku krajského súdu s tým, že zruší rozhodnutie žalovaného a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie spolu s uložením povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania, ktoré neboli bližšie vyčíslené.

B)

16. Z vyjadrenia žalobcu zo dňa 14.07.2011 (č. 1. 44) vyplýva, že súhlasí s napadnutým rozsudkom krajského súdu.

17. Vo vzťahu k nezrozumiteľnosti bloku pre cudzieho štátneho príslušníka žalovaný doslovne uviedol:

„Z vyjadrení hliadky mýtnej polície je zrejmé, že žalobca pri vykonávaní kontroly nežiadal tlmočníka ani neprejavil svojim prístupom žiadne námietky smerujúce k tomu, že nerozumie prebiehajúcemu blokovému konaniu. Žalobcovi ako cudziemu štátnemu príslušníkovi boli predložené písomné materiály, obsahujúce aj žalobcov rodný jazyk, na ktorých sú podrobne vysvetlené všetky informácie potrebné k vysvetleniu prebiehajúcej kontroly, sankcií a postupu polície.

Žalobca je štátny príslušník Poľskej republiky a z bežného výkonu praxe sú potvrdené závery, že vodiči poľskej národnosti nemajú dorozumievacie problémy a ovládajú základné právne predpisy súvisiace s premávkou na pozemných komunikáciách. Žalobca ako profesionálny vodič si musí byť vedomý svojej povinnosti dodržiavať právne predpisy tej ktorej krajiny v prípade, že cestu vykonáva na jej území. Nie je povinnosťou hliadky polície osobitne vysvetľovať zákonné ustanovenia konkrétnych paragrafov osobe cudzej štátnej príslušnosti. Hliadka mýtnej polície si splnila svoje zákonné povinnosti, ktoré im vyplývajú pri konaní proti páchatel'ovi priestupku. Právne predpisy Slovenskej republiky neupravujú osobitný prístup k občanom cudzích štátov pri jednaní o priestupku. Samotné rozhodnutie je vyplňované na štandardizovaných tlačivách S predpísaným textom a priamo v blokovom konaní nie je reálny a ani zákonný priestor na analyzovanie právnej situácie toho ktorého skutku. Obsah rozhodnutia je zrozumiteľný a preskúmateľný tak občanom Slovenskej republiky ako aj cudzím štátnym príslušníkom, nakoľko títo majú rovnaké povinnosti a oprávnenia vyplývajúce z platných právnych predpisov Slovenskej republiky.“

18. Ďalej sa vyjadril k zvyšným odvolacím námietkam žalobcu.

19. Záverom žalovaný požadoval potvrdiť napadnutý rozsudok krajského súdu.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil tak, že z dôvodu uvedenom v § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 250ja ods. 3 zrušil a vrátil mu späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

21. Najvyšší súd sa celkom nestotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je právna otázka, či vecná ako aj jazyková nezrozumiteľnosť rozhodnutia vydaného v blokovom konaní podlieha súdnej ochrane. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

22. Najvyšší súd sa už s problematikou preskúmateľnosti rozhodnutí vydaných v blokovom konaní zaoberal a v súvislosti s touto problematikou vyslovil nasledujúce právne názory:

„20. Na prvom mieste musí Najvyšší súd vyriešiť základnú otázku, či je možné rozhodnutiu vydanému v blokovom konaní priznať nárok na súdnu ochranu

garantovanú najmä prostredníctvom čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky. Je nepochybné, že zákonodarca včlenil do priestupkového konania popri rozkaznom konaní aj inštitút blokového konania ako autonómny spôsob riešenia zodpovednosti jednotlivca za porušenie administratívnoprávnych predpisov prostredníctvom konania upraveného predovšetkým ustanoveniami § 84 až 86 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej na účely tohto rozsudku tiež „zák. č. 372/1990 Zb.“).

21. V zmysle zásady logického výkladu *argumentum a minori ad maius* uvedené ustanovenia zák. č. 372/1990 Zb. implicitne nepripúšťajú subsidiárny účinok zvyšných ustanovených obsiahnutých v III. časti (Konanie o priestupkoch) zák. č. 372/1990 Zb. na blokové konanie, tzn. autonómny charakter blokového konania sa s výnimkou zásady subsidiarity (§ 51), ustanovení o príslušnosti (§ 52 až 57), objasňovania priestupkov (§ 58 až 60) a priestupkových exempcií (§ 66), potvrdzuje.

22. V súvislosti s takto načrtnutým charakterom blokového konania Najvyšší súd musí zdôrazniť, že hlavným úmyslom zákonodarcu pri navrhovaní mechanizmu riešenia priestupku prostredníctvom blokového konania (teleologická metóda výkladu právnej normy) je

1. uprednostnenie dohody o vine a sankcii medzi orgánom verejnej moci (§ 86) a domnelým páchatelom priestupku, ktorá vychádza

1.1. z vedomého a súčasne prejaveneho presvedčenia tohto páchatela, že vie,

1.1.1. čoho sa svojim konaním dopustil, a že

1.1.2. bude sankciovaný iba prostredníctvom pokuty (väčšinou v nižšej sadzbe),

2. pred zdĺhavejším procesom s nutnosťou vykonať dokazovanie s možným ústnym pojednávaním, doručovaním relevantných listín účastníkom vrátane písomného a odôvodneného rozhodnutia s pripustením práva na riadne a mimoriadne opravné prostriedky,

3. pričom nejde o návrhový priestupok (§ 84 ods. 5).

Podľa § 84 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch za priestupok možno uložiť pokutu v blokovom konaní, ak je priestupok **spol'ahľivo zistený** a obvinený z priestupku je **ochotný** pokutu (§ 13 ods. 2) zaplatiť.

....

23. Je nepochybné, že ovládajúcou zásadou v blokovom konaní je koncentračná zásada. Koncentračná zásada je mimoriadnou procesnou zásadou, ktorá účastníkovi zabraňuje, aby svoje návrhy, nové tvrdenia, resp. dôkazy prednášal kedykoľvek po začatí blokového konania ale iba do jeho začatia. Koncentračná zásada je logickým dôsledkom dohody o riadne zistenom skutkovom stave, a uvedená riadnosť sa spája s presvedčením páchatel'a, že pri uvedených skutočnostiach uznáva, že je páchatel'om takéhoto skutku a že je ochotný priznať si svoje zavinenie.

Oprávnenosť koncentračnej zásady a najmä striktne stanoveného časového limitu, aby sa jednotlivec priamo na mieste rozhodol, či zvolí spôsob existujúcej situácie formou blokového konania alebo klasického priestupkového konania, vychádza zo snahy zvýšiť efektívnosť, rýchlosť a hospodárnosť priestupkového konania a tiež pedagogicky motivovať účastníkov konania uvedením si svojich chýb.

24. Hore načrtnutý charakter zaraďuje blokové konanie do skupiny skrátených správnych konaní. Súhlas páchatel'a prelamuje zásady správneho konania (najmä § 3 a 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v spojení s § 51 zák. č. 372/1990 Zb.), a to najmä zásadu materiálnej pravdy, v prospech dohodnutej, a tým aj nevyvrátiteľnej domnienky naplnenia všetkých štyroch prvkov skutkovej podstaty priestupku (tzn. subjektu, subjektívnej stránky, objektu ako aj objektívnej stránky) vrátane posúdenia charakteru skutku, riadneho zistenia skutkového stavu, osoby páchatel'a a riadnosti uloženej sankcie prostredníctvom pokuty.

Práve citovaná domnienka navyše nepochybne potvrdzuje zákonnosť blokového konania, lebo pochybnosti o uvedených prvkoch, tzn. posúdenie skutku ako priestupku, riadneho zistenia skutkového stavu vrátane osoby páchatel'a tvoria v zmysle § 76 ods. 1 zák. č. 372/1990 Zb. zákonné prekážky na ďalšie pokračovanie priestupkového konania.

....

25. Ďalej je nutné spomenúť, že blokové konanie je založené na ústnej dohode, tzn. že v tomto prípade ide o právno-realizačné akty, ktoré teória správneho práva (napr. Hendrych, D. a kol., Správne právo, všeobecná časť, 6. vydanie, str. 237 a nasl.) zaraďuje do skupiny verejnoprávnych zmlúv. Verejnoprávnymi zmluvami je potom potrebné rozumieť dvoj alebo viacstranné

správne úkony, ktoré zakladajú, menia alebo rušia administratívnoprávne vzťahy, pričom najmenej jednou zmluvnou stranou je vždy subjekt správneho práva.

Práve zrozumiteľný prejav vôle páchatel'a vykonaný dobrovoľne, tzn. bez prvkov donútenia (nátlak fyzickou hrozbou či tieseň ako dôsledok psychického nátlaku), po uvedomení si svojej právnej situácie a po zvážení právnych možností a s nimi spojených výhod a nevýhod (bod č. 22 a 23), tzn. realizácia práva výberu z dvoch zákonných foriem konania, je hlavnou podmienkou pre platnosť dohody o vine a sankcii a pre riadne začatie blokového konania oprávneným správnym orgánom.

26. Ďalšou logickou výnimkou z priestupkového konania založenej na súhlase páchatel'a je to, že ústny prejav páchatel'a správny orgán nezaznamenáva prostredníctvom zápisnice a obsah hore uvedenej ústnej dohody nie je ani zachytený prostredníctvom písomnej listiny. Naopak úradným potvrdením o tom, že boli naplnené všetky zákonné podmienky pre začatie blokového konania, je alebo pokutový blok alebo blok na pokutu na mieste nezaplatení.

....

28. Následne logickým dôsledkom absencie zápisnice, absencie odôvodnenia na pokutovom bloku ako aj hore uvedenej koncentračnej zásady (bod č. 23.) je to, že zákon prostredníctvom ustanovenia § 84 nepripustil možnosť správnych opravných prostriedkov.

.....

29. Otázku súdneho prieskumu rozhodnutí o priestupku zákon č. 372/1990 Zb. rieši iba prostredníctvom ustanovenia § 83, ktoré vzhľadom na svoje zaradenia do systematiky právneho predpisu, tzn. mimo časť označenú ako blokové konanie, sa na prieskum pokutových blokov v zmysle § 83 ods. 2 zák. č. 372/1990 Zb. (implicitne: zakotvenie nesplniteľnej podmienky) nevzťahuje.

.....

30. Ústava Slovenskej republiky umožňuje prostredníctvom čl. 51 ods. 1, aby zákonodarca vymedzil, resp. obmedzil prieskumnú pôsobnosť správneho súdnictva. Avšak z čl. 46 ods. 2 veta druhá ústavy nado všetku pochybnosť vyplýva záver (výkladové pravidlo čl. 152 ods. 4 ústavy), že žiadne rozhodnutie správneho orgánu týkajúce sa základných práv a slobôd (či už hmotnoprávnej alebo procesnej povahy) z právomoci správneho súdnictva nesmie byť vylúčené.

.....

33. *Na základe uvedených zistení ako aj právnych záverov môže Najvyšší súd v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy vysloviť právny názor, že ani čl. 46 ods. 2 ani iné články ústavy nebránia tomu, aby sa v správnom súdnictve nepreskúmavali rozhodnutia o priestupku riadne vydané v blokovom konaní.“*

(m.m. rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžr 22/2011 z 28. februára 2011 dostupný na internetovej stránke súdu).

23. Z uvedených záverov je nutné si osvojiť právny názor, že zákonodarca absolútne nevytlúčil súdny prieskum rozhodnutí o priestupku vydaných v blokovom konaní, a tento názor bol aj v citovanom rozsudku Najvyššieho súdu jasne vyslovený.

24. V súvislosti s doteraz prijatými právnymi názormi Najvyšší súd podčiarkuje ústavnú zásadu, že každý právny názor všeobecného súdu pri aplikácii subústavných právnych noriem v konkrétnej veci musí byť opakovane a starostlivo preverovaný zásadou ústavno-konformného výkladu.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

25. Ústava Slovenskej republiky umožňuje prostredníctvom čl. 51 ods. 1, aby zákonodarca vymedzil, resp. obmedzil prieskumnú pôsobnosť správneho súdnictva. Avšak z čl. 46 ods. 2 veta druhá ústavy nado všetku pochybnosť vyplýva ústavná maxima (viď hore raz citované výkladové pravidlo čl. 152 ods. 4 ústavy), že žiadne rozhodnutie správneho orgánu týkajúce sa základných práv a slobôd (či už hmotnoprávnej alebo procesnej povahy) z právomoci správneho súdnictva nesmie byť vylúčené.

Podľa § 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

26. Je nepochybné, že v priestupkovom konaní bolo konané so žalobcom, ktorý je osobou cudzej štátnej príslušnosti (Poľská republika). Nakoľko žalobca z tohto titulu opakovane poukazoval (body č. 7 a 10 až 13) na to, že z dôvodu neovládania slovenského jazyka je pre neho napadnuté rozhodnutie nezrozumiteľné, Najvyšší súd sa primárne zaoberal s touto námietkou. V súvislosti s touto námietkou musí Najvyšší súd preveriť aktuálnosť svojich doterajších právnych názorov uvedených v predchádzajúcom rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžd 4/2011 z 27. septembra 2011, kde konštatoval:

„Aj na zahraničného vodiča sa vzťahuje nevyvrátiteľná domnienka ustanovená v § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky, ako správne v svojom vyjadrení z 31.12.2010 uviedol žalovaný.

Podľa § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.

Je celkom logické, že uvedená domnienka by bola veľmi obtiažne aplikovateľná na každý priestupok, resp. iný správny delikt spáchaný cudzincom, ak by slovenský právny poriadok naznačenú tvrdosť zákona nezmierňoval priznaním nasledujúcich osobitných procesných a základných práv takémuto cudzincovi.

Medzi podstatné zmierňujúce prvky pre znalosť slovenského práva cudzincom patrí základné právo na tlmočníka pre každého, kto to vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie aj priestupkové konanie (viď čl. 47 ods. 4 ústavy), a toto predstavuje tiež výnimku z povinnosti komunikovať s orgánmi štátu v štátnom jazyku (§ 7 zákona č. 270/1995 Z.z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky).

Takisto je nutné do tejto skupiny zahrnúť s prihliadnutím na subsidiárne pôsobenie Správneho poriadku v zmysle § 8 ods. 5 zák. č. 25/2007 Z.z. v spojení s § 51 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch aj pre priestupkové konanie vo veciach elektronického mýta tiež všetky základné pravidlá konania (a z nich najmä zásadu súčinnosti správneho konania (viď § 3 ods. 2 Správneho poriadku).

Minimálne rovnaký rozsah procesných práv Slovenská republika prijatím Rezolúcie (77) 31 z 28. septembra 1977 o ochrane jednotlivca pred rozhodnutiami správnych orgánov deklarovala, že ako člen Rady Európy prostredníctvom svojho vnútroštátneho poriadku bude ponúkať tento minimálny štandard

procesných práv každému subjektu v správnom konaní na všetkých úrovniach orgánov verejnej správy. Uvedený medzinárodnoprávny rámec bol Výborom ministrov Rady Európy v roku 1991 pre oblasť správneho trestania modifikovaný Odporúčaním č. (91) 1.

Navyše, zák. č. 25/2007 Z.z. obsahuje v svojej prílohe nasledujúci Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie:

1. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/52/ES z 29. apríla 2004 o interoperabilite elektronických cestných mýtnych systémov v Spoločenstve (Ú.v. EÚ L 200, 7.6.2004),

2. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/62/ES zo 17. júna 1999 o poplatkoch za používanie určitej dopravnej infraštruktúry ťažkými nákladnými vozidlami (Ú.v. ES L 187, 20.7.1999) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/38/ES zo 17. mája 2006 (Ú.v. EÚ L 157, 9.6.2006),

tzn. že môže obsahovať práva, ktoré na celom teritóriu Európskej únie by sa mohli vzťahovať (niektoré krajiny vylúčili vplyv tohto právneho aktu), aj napríklad prostredníctvom článkov 47 až 50 Charty základných práv Európskej únie (č. 2000/C 364/01) na každého euroobčana; v danom prípade možno aj žalobcu.

Podľa článku 47 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie každý, koho práva a slobody garantované právom Únie sú porušené, má právo efektívny opravný prostriedok pred súdom v súlade s podmienkami ustanovenými v tomto článku.

V hore vymedzenom právnom rámci mohol potom žalobca ako cudzinec postihnutý správnym trestaním na území Slovenskej republiky v uvedenom priestupkovom konaní využiť svoje procesné práva, resp. poukazovať, že konajúce správne orgány mu tieto práva nepriznali.“

(m.m. rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžd 4/2011 z 27.09.2011 zverejnený na internetovej stránke súdu).

27. Z citovaného rozsudku sp. zn. 1Sžd 4/2011 vyplývajúca nevyvrátiteľná domnienka znalosti slovenských právnych predpisov a aplikovateľná na každý priestupok, resp. iný správny delikt spáchaný cudzincom, je zmierňovaná priznaním osobitných procesných a základných práv tak na medzinárodnoprávnej ako aj na vnútroštátnej úrovni takémuto cudzincovi.

Do uvedeného vnútroštátneho súboru patria najmä ústavné právo na tlmočníka v priestupkovom konaní (čl. 47 ods. 4 ústavy), subsidiárne pôsobiace základné pravidlá konania vymenované v Správnom poriadku. Naopak do medzinárodnoprávnej ochrany cudzinca je nutné zaradiť najmä hore uvedené právne akty Rady Európy (Rezolúcia č. /77/ 31 o ochrane jednotlivca pred rozhodnutiami správnych orgánov a Odporúčanie č. /91/ 1 o správnom trestaní) a Európskej únie (najmä Charta základných práv Európskej únie). Popri nich je tiež nutné zdôrazniť napríklad článok 14 ods. 3 písm. a) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach

28. Nakoľko v súčasne prejednávanej veci žalobca, na rozdiel od argumentácie žalobcu vo veci sp. zn. 1Sžd 4/2011, dôsledne poukazoval na svoje právo byť zrozumiteľným spôsobom oboznámený s nesprávnosťou svojho konania vrátane poučenia o právnych následkoch svojho konania, potom sa evidentne snažil naplniť svoje právo na tlmočníka garantované mu nielen Ústavou Slovenskej republiky ale aj hore uvedenými medzinárodnoprávnymi predpismi. Potom samotná argumentácia žalovaného, že žalobca nežiadal tlmočníka, resp. neprejavil svojim prístupom žiadne námietky smerujúce k tomu, že nerozumie prebiehajúcej blokovej konaniu (bod č. 17), neoslobodzuje správny orgán z pod ťarchy porušenia ústavou garantovaného práva.

29. Najvyšší súd musí pripustiť, že by iná situácia nastala, pokiaľ by žalobca ako cudzí štátny príslušník bol o svojom obvinení z priestupku ako aj o následkoch prejavovania ochoty zaplatiť blokovú pokutu riadne poučený. Napriek tvrdeniu žalovaného o preložení písomných materiálov žalobcovi, obsahujúce aj žalobcov rodný jazyk, na ktorých sú podrobne vysvetlené všetky informácie potrebné k vysvetleniu prebiehajúcej kontroly, sankcií a postupu polície, sa však žiadne dôkazy preukazujúce, že by k riadnemu poučeniu žalobcu zákonným spôsobom došlo, sa v jeho administratívnom spise nenachádzajú. Samotná listina založená žalovaným do súdneho spisu na pojednávaní dňa 10. mája 2011 (č. l. 25 až 29) nepreukazuje, že by sa s ňou žalobca konkrétne oboznámil, porozumel jej, resp. ďalšie informácie nevyžadoval, a ani z jej obsahu nevyplýva, že by táto listina naplnila hore uvedené požiadavky.

Neexistencia listinných dokladov v spise žalovaného osvedčujúcich priebeh blokovej konania a spochybňovanie legality blokovej konania prostredníctvom správneho odvolania

(07.02.2011) vytvára skutkovo konkrétne nejasnú situáciu, pri riešení ktorej sa Najvyšší súd musí v zmysle zásady „*in dubio pro reo*“ prikloniť v prospech argumentácie žalobcu.

30. Tiež nie je možné prehliadnuť ani to, že hoci mala policajná hliadka žalobcu poučiť prostredníctvom písomnej informácie (letáčku) o jeho právach a povinnostiach (bod č. 17 v spojení so zápisnicou z 10. mája 2011 – č. 1. 24), avšak už ho nepoučila o možných právnych následkoch odsúhlasenia blokového konania. Splnenie uvedenej notifikačnej povinnosti je pred uložením blokovej pokuty najmä u cudzích štátnych príslušníkov v zmysle zásady legality podľa § 3 ods. 1 a 2 Správneho poriadku v spojení s § 51 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch nutne očakávané, lebo ide o opatrenie zmierňujúce negatívne dôsledky zásady neznalosť práva neospravedlňuje („*ignorantio iuris neminem excusat*“) voči cudziemu štátnemu príslušníkovi. Preto ani vyjadrenie zástupcu žalovaného prítomného na pojednávaní na krajskom súde vykonanom dňa 10. mája 2011 „*Z dokumentácie vyplýva, že, ak by žalobca žiadal tlmočníka, v takýchto prípadoch by sa na miesto tlmočník nedostavil*“ v príkrom rozpore s ústavnými právami jednotlivca.

Podľa § 3 ods. 1 Správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

31. Uvedenú situáciu nemôže zľahčiť ani prihliadnutie na čiastočnú podobnosť, a tým aj zrozumiteľnosť obidvoch jazykov (slovenčiny a poľštiny), nakoľko z argumentácie žalobcu (bod č. 10 až 13) nie je možné vylúčiť, že ako cudzí štátny príslušník môže mať nejasnosti nielen ohľadne obsahu ale aj rozsahu konkrétnej povinnosti správneho práva.

Vzhľadom k uvedenému potom musel Najvyšší súd odvolanie žalobcu vyhodnotiť ako dôvodné a napadnutý blok postupom podľa § 250j ods. 2 písm. e) O.s.p. z dôvodu výskytu závažnej vady zrušiť ako nerešpektujúci Ústavu Slovenskej republiky. Za týchto

okolností sa Najvyšší súd nezaoberal s ďalšími odvolacími námietkami žalobcu, lebo vzhľadom na zistenú vadu ovplyvňujúcu zákonnosť rozhodnutia už nie sú relevantné.

32. Najvyšší súd konal ako súd odvolací a samotný nárok žalobcu bol vymedzený žalobnými a s nimi korešpondujúcimi odvolacími bodmi. Avšak požiadavka žalobcu na náhradu škody vo výške 1.655 EUR v zmysle § 250j ods. 5 O.s.p. je možná iba vtedy, ak by žalobca využil postup podľa osobitného zákona (najmä zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov) a splnil jeho náležitosti. Nakoľko sa tak v prejednávanej veci neudialo, súd nemohol k požiadavke žalobcu prihliadnuť.

V.

33. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a stanoviska žalovaného ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 1Sžr 22/2011, resp. 1Sžd 4/2011 z 27.09.2011, pri ktorých Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade so zásadou hospodárnosti súdneho konania neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246c ods. 1 O.s.p.) ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) prípustné opravné prostriedky, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

35. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na úplnú náhradu trov tohto konania. Podmienkou pre priznanie náhrady trov právneho zastúpenia je

ich doloženie do spisu počas konania alebo dovyčíslenie v 3 - dňovej lehote po vyhlásení rozsudku.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa § 151 ods. 2 O.s.p. platí, že ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Nakoľko v súdnom spise sa konkrétne vyčíslenie trov právneho zastúpenia nenachádzalo a ani v zákonnej lehote súdu nebolo doručené, súd sa musel zaoberať iba inými výdavkami. Na základe hore uvedeného sa výška priznaných náhrad trov konania skladá :

1. z náhrady súdneho poplatku za žalobu 33,-- € (č. 1. 20)

tzn. v celkovej sume 33,-- €

36. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava priestupkového konania je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

37. V prejednávanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky v oblasti ukladania alebo rušenia súdnych poplatkov v zmysle § 12 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch nevyužil svoje oprávnenie.

Podľa § 12 ods. 1 veta druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch je odvolací súd oprávnený rozhodnúť vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde.

Nakoľko túto svoju právomoc Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd nevyužil, tým dochádza k zákonnej delegácii na krajský súd, aby o súdnom poplatku, ak vôbec poplatková povinnosť v prejednávanej veci vznikla, za odvolacie konanie rozhodol.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 24. apríla 2012

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová